

SYNTHESE (3.8) Ken je zelf – mysterie

“Mamma, waar was ik toen ik nog niet bestond?”

Geen ik.

Geen vrije wil.

Wat is er dan wel?

De Ashtavakra Samhita zegt in de verzen 2.23 en 2.24 :

“.....bij het opsteken van de wind van het denken ontstaan de werelden....”

“.....als de wind van het denken gaat liggen vergaat het universum tezamen met het belichaamde zelf....”

Boeddha zegt dat er geen individu bestaat, maar verklaart behoudens het 'niet dit, niet dit' (“neti neti”) ook niet echt wat ik dan wel ben, want hoe kan ik dit 'neti neti' dan wel ervaren?

“Gij zijt Dat” idem, van hetzelfde laken een pak.

“Het teken van de Vader in jullie is beweging en rust”

“Een modus van God”

Hoe geraakt men in hemelsnaam bij het ervaren van deze axioma's ???? Immers alleen door ervaren kan men iets echt weten.

Van de meest indringende ervaringen kan vastgesteld worden dat er een ervaring is geweest, maar een ervaren waarvan niet gezegd kan worden: dát heb ik ervaren. Het zijn momenten waarvan elke werkelijkheid, elke aanwezigheid van het ervarend ik schijnt ontbroken te hebben. Dergelijke ervaringen zijn dichterbij huis te vinden dan ogenschijnlijk lijkt, nl.:

tijdens het niezen

tijdens een seksuele extase

tijdens een groot onheil

tijdens een of andere meditatieve toestand :

bij een creatief proces

bij een intens voelend zijn

bij diepe meditatie

De laatste groep van ervaringen kenmerkt zich door een buitengewoon hoge mate van concentratie of aandacht (zie ook de bijdragen van Suzanne in de reeks DE CLOWN).

Deze ervaringen kunnen van kortere of langere duur zijn, vooral bij creatieve processen en meditatie ken de duur zeer lang zijn. Kenmerkend is dat elk besef van een 'ik' weg is, er geen denkend noch handelend 'ik' was. En toch is er in de meeste van deze situaties een handelend gebeuren, zonder dat gesproken kan worden van een toestand van trance.

Het zijn staten van bewustzijn die geen denkend, handelend 'ik' in zich dragen;

bovendien kunnen deze staten door oefening herhaald en in duur verlengd worden. Het zijn dus geen exotische of spiritistische toestanden, maar zeer concrete gebeurtenissen, waarvan afgevraagd moet worden 'waar en wie was ik?' Overigens ook een vraag die te stellen valt na een diepe, droomloze slaap!

Speelt het voorgaande op het niveau van het bewustzijn of mentale niet minder minder raadselachtig zijn de processen op materieel vlak. Nog geen enkele wetenschapper heeft een antwoord kunnen geven op de vraag hoe de cellen van een berkenboom 'weten' dat de sapstroom op gang gebracht moet worden of dat er pas op de plaats gemaakt moet worden. Of hoe onze lichaamscellen 'weten' zo te reageren of niet te reageren. Het enige wetenschappelijk – dus ervaringsmatig – antwoord luidt: als dit dan dat. Nimmer een antwoord op het echte, dieper liggende waarom of hoe. Meermaals is gesteld dat er geen weten bestaat, alleen ervaring. En de cellen weten!

De Advaita heeft zijn wortels in de Veda's, in het bijzonder in de Upanishaden. Deze zijn onder andere vertaald door Dr. W.H. Van Vledder onder de titel: “ Het mysterie van het Zelf”; hier zou aan toegevoegd kunnen worden “ Het mysterie van het zelf” De enige weg om bij de gedachte van 'geen ik, geen vrije wil' niet tot sarcasme en nihilisme te vervallen is het ervaren – dus echt weten – wat dit zelf en Zelf is. Ervaren vormt het enig middel om tot dit zelf en Zelf te geraken, het doorgronden van al wat dit zelf ervaart door inkeren.

“.....Bewustzijn.....dat alleen is eeuwigdurende Existentie.....en de enige oorspronkelijke stof van het universum.” (vers 29 Ribhu Gita)

“Pappa, waar ga ik als ik niet meer besta?”